

• COLLECTIE •

PERSMAP

Maak kennis met Bourgogne-Franche-Comté

BOURGOGNE
FRANCHE
COMTÉ

TOURISME

03 MAAK KENNIS MET BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ

04 IDENTITEITSKAART

05 BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ? KOM BINNEN!

14 HOE U DE REGIO KUNT VERKENNEN:
TE VOET, TE PAARD OF IN DE AUTO...

22 BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ
MET HET HELE GEZIN

26 BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ OP HET MENU

32 ERFGOED: HET VERLEDEN IS NOG OVERAL
AANWEZIG

42 BEROEMDE PERSONEN EN MARKANTE PLAATSEN

46 VAKMANSCHAP VAN TOEN EN NU

50 MAAR ER IS MEER...

54 EÉN REGIO, DRIE BESTEMMINGEN

58 BEREIKBAARHEID

60 KAART

Designed by
Bourgogne

www.bourgondie-toerisme.com

www.montagnes-du-jura.fr/nl

www.massif-des-vosges.com/nl

Maak kennis met Bourgogne-Franche-Comté

Het is onmogelijk om niets over Bourgogne-Franche-Comté te weten!

Te beginnen met zijn gastronomische specialiteiten en zijn wijnen. Maar de mosterd van Dijon, de Comté-kaas en de wijnen uit de Bourgogne en de Jura zijn slechts het zichtbare topje van de ijsberg... En wat te denken van het gevogelte uit de Bresse en de Morteau-worsten, de kersen van Fougerolles...

Dit luilekkerland strekt zich uit over acht departementen in het oosten van Frankrijk met een oneindige variatie aan landschappen, vlakten en valleien in de bergen, die zowel 's zomers als 's winters aantrekkelijk zijn. Het is bezaaid met steden, waarvan de een nog mooier is dan de ander, en dorpen die de charme van vroeger combineren met de moderne tijd.

Bij elke stap ontmoeten we beroemde personages uit de geschiedenis, van Vercingétorix tot Vauban en van de Bourgondische hertogen tot François Mitterrand. We treden in de voetsporen van bekende kunstenaars zoals Courbet, beroemde auteurs als Colette of grote wetenschappers als Pasteur. We kunnen zelfs opgaan in de natuurgetrouwe setting van een legendarische film.

Er zijn vele activiteiten mogelijk, met het gezin, als koppel of met vrienden, of zelfs voor zakelijke doeleinden. Rust en ontspanning, of een dosis adrenaline, er is voor elk wat wils.

Jazeker, Bourgogne-Franche-Comté verdient een nadere kennismaking. Dus laten we een kir® inschenken en de kaart erbij nemen om ons programma samen te stellen. Wanneer is de volgende vakantie, om hierheen te komen en ter plaatse te oordelen?

Publicatiedirecteur: L. Niepceron
Coördinatie: Bourgogne-Franche-Comté Tourisme
Redactie: Bourgogne-Franche-Comté Tourisme
Grafische vormgeving: Atelier Midi à 14h (Besançon, 25) / Bourgogne-Franche-Comté Tourisme
Foto's: Bourgogne-Franche-Comté Tourisme : A. Doire, V. Thiebaut, Office de Tourisme de Luxeuil-les-Bains-Vosges du Sud, L. Lepeule, D. Lefranc, B. Becker, G. Perret, M. Joly, C. Meyer-Office de Tourisme de Baume-les-Dames, S. Dalloz-Montagnes du Jura, Espace des Mondes Polaires, S. Chatelain, Institut Griottines, A. Gevauban, Collection Saline Royale, J. Thiebaud, Dijon Atelier Demoulin-Office de Tourisme de Dijon, D. Lachas, S. Carnovali, P. Josserand, B. Adilon, L. Cheviet, M. Coquard & E. Detrez-Bestjobers, S. baverel / Pixabay
Kaarten: Actual (Saint-Julien-les-Villas, 10)
Druk: Inore Groupe (Varennes-Vauzelles, 58)
Editie: Februari 2019

Deze uitgave is tot stand gekomen met financiële steun
van het Conseil régional van Bourgogne-Franche-Comté

RÉGION
BOURGOGNE
FRANCHE
COMTÉ

IDENTITEITSKAART

**2,82 MILJOEN
INWONERS**
(In 2013)

47 784 KM²

8 DEPARTEMENTEN
Côte-d'Or, Doubs, Haute-Saône,
Jura, Nièvre, Saône-et-Loire,
Territoire-de-Belfort, Yonne

**BELANGRIJKE
INDUSTRIËLE REGIO**
**17,3% van de werknemers
in de regio in deze sector**
(TGV, voeding en landbouw,
brillenindustrie, auto-industrie)

**UITBLINKENDE
INDUSTRIËLE
SECTOREN**
Horloges, juwelen,
brilmonturen, lederwaren

**MEER DAN 100 WIJN
AOC/AOP
33 GRANDS CRUS**

2^E REGIO (van Frankrijk)
**WAT BOSOPPERVLAKTE
BETREFT**
1,74 miljoen hectare

**3 REGIONALE
NATUURPARKEN**

**2 GRANDS SITES
DE FRANCE**

5 KUUROORDEN

**8 LOCATIES OP
DE WERELDERFGOEDLIJST
VAN UNESCO**

**18 MAISONS
DES ILLUSTRÉS**

**1 700 KM
FIETSRUTES**

**1 300 KM BEVAARBARE
WATERWEGEN**

**18 000 KM
WANDELPADEN**

HOOFDSTUK 1

Bourgogne-Franche-Comté? Kom binnen!

“Bourgogne-Franche-Comté”: een naam die bestaat uit de twee voormalige regio's, die bol staan van historie en smaken. Voordat we de duizenden manieren om de regio te verkennen en zijn brede scala aan culturele en gastronomische schatten aan u presenteren, kan het geen kwaad om een kleine samenvatting te geven van zijn geografie en geschiedenis.

Natuurgebieden, kleine en grote steden en groene landschappen voorzien de geschiedenis van een oneindige variatie aan decors.

Het element tijd speelt ook een belangrijke rol: deze zeer moderne regio, zowel op het gebied van de kunst als van uitvindingen en industriële productie, heeft sterke wortels in het verleden.

Verrassende archeologische overblijfselen, indrukwekkende kastelen, rustgevende abdijen en verbluffende uitvindingen en creaties markeren de ontwikkeling.

Laten we op pad gaan voor een bliksembezoek en herkenningspunten verzamelen om Bourgogne-Franche-Comté te begrijpen.

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>

Welkom in Bourgogne-Franche-Comté

Drie bergmassieven drukken hun stempel op het reliëf van de regio. De granieten **Morvan**, met zijn weidse karakter, ronde bergtoppen en vele bossen is geologisch gezien de oudste en vergelijkbaar met het Centraal Massief. Het hoogste punt is de Haut Folin (901 m). **De Vogezen** zijn iets jonger, met als hoogste punt de Ballon d'Alsace op 1275 m. Tot slot, het geplooid kalksteengebergte van **de Jura** is minder dan 35 miljoen jaar geleden ontstaan door het oprijzen van de Alpen.

Met zijn drie massieven beheerst Bourgogne-Franche-Comté de waterscheidingen tussen vier grote stroomgebieden. De Loire vormt de westelijke grens, de Seine met zijn vele zijrivieren ontspringt er en de Saône, die in de Vogezen ontspringt, zorgt voor een groot deel van de afwatering. En de poort van Belfort, terecht de 'poort van Bourgogne' genoemd, geeft toegang tot de Rijnstreek.

De natuur is rijk aan natuurlijke hulpbronnen die de bewoners in de loop van de geschiedenis hebben weten te exploiteren: het zoute water van de Jura of de thermale bronnen. De afzettingen van mineralen en steenkool rond de Morvan en in de uitlopers van de Vogezen. Waterkracht, steen (meestal kalksteen) en de hellingen van de streek met de wijngaarden. En de landbouwproducten, die een bijdrage leveren aan de regionale menu's, van het aperitief tot het dessert.

De natuur en zijn natuurlijke hulpbronnen

Als we de oceanen, die zich sinds een paar miljoen jaar hebben teruggetrokken, buiten beschouwing laten is onze regio een echt miniatuur-Frankrijk, met vlakten en bergen, meren en rivieren, steden en dorpen, weiden, wijngaarden en bossen. En dit alles op amper een tiende van het Franse grondgebied.

Er zijn gerenommeerde industrieën, maar de natuur is alomtegenwoordig en staat garant voor een hoge levenskwaliteit. De steden, van overzichtelijke afmetingen, hebben prachtige historische centra. Het platteland is bezaaid met monumenten en bezienswaardigheden uit alle periodes. De woonomgeving op het platteland is gevarieerd en vaak karakteristiek en weerspiegelt de verscheidenheid aan natuurlijke hulpbronnen en de vindingrijkheid van de mens die daar zijn voordeel mee heeft gedaan.

Onze gevarieerde landschappen bieden iets dat ook de meest veeleisende bezoekers weet te bekoren: stads- of natuurwandelingen, sportieve uitdagingen, zomer- en winteractiviteiten, wijnproeverijen of kooklessen... met het gezin, voor stellen, met vrienden, in groepsverband of voor een zakelijke afspraak – voor elk wat wils.

Door zijn ligging tussen de regio's van Parijs en Lyon en de Boven-Rijnse laagvlakte is de regio goed bereikbaar. Er zijn veel en frequente TGV-verbindingen (de lijnen Sud-Est en Paris-Rhin-Rhône), ook met de buurlanden Duitsland en Zwitserland. De autoroutes verbinden de regio in één of twee uur met Parijs, Nancy, Mulhouse, Genève of Lyon. Er zijn ook goede vliegverbindingen, zowel in de regio als langs zijn grenzen.

De stedelijke gebieden

De steden, waarvan de meeste een lange geschiedenis hebben – uit de oudheid of de Middeleeuwen – zijn vaak ontstaan uit een rivierhaven en bevatten talloze schatten. Bruisend van vertier of met een tijdloze sereniteit, verbonden door authentieke levenskunst, lenen ze zich voor alle soorten van verblijven of bezoeken.

Kerken en kathedralen, romaans of gotisch, drukken hun stempel op stedelijke omgevingen, van **Sens** tot **Autun** en **Tournus**, van **Nevers** tot **Dole** en **Pontarlier**. Kastelen en paleizen domineren de silhouetten van **Montbéliard**, **Belfort**, **Charolles**, **Nevers** en natuurlijk **Besançon** aan de voet van zijn indrukwekkende citadel, terwijl **Beaune** met zijn Hôtel-Dieu uit de 15e eeuw onlosmakelijk is verbonden met de huidige wijnindustrie. Dit alles wordt verstrekt door groene omgevingen en in sommige gevallen door de bijzondere charme van een rivier.

Een lange en nog altijd actuele traditie van thermale baden wordt in stand gehouden door de steden **Luxeuil-les-Bains**, **Salins-les-Bains**, **Lons-le-Saunier**, **Bourbon-Lancy** en **Saint-Honoré-les-Bains**.

Tot slot zijn er een veertigtal 'Cités de Caractère' (karaktervolle steden) met een rijk erfgoed.

Natuurlijke en aangelegde landschappen

Buiten de grote stedelijke agglomeraties is de regio een mozaïek van uitgestrekte natuurgebieden. Van **de Loire** tot de Zwitserse grens, van het bos van **de Othe tot de Bresse** en van de uitlopers van de **Vogezes** tot de **Mâconnais** en de **Brionnais** biedt de regio zijn bezoekers een grote variatie aan landschappen en een rijkdom aan streekproducten.

Bossen en weiden delen de hoger gelegen berggebieden. De wijngaarden met hun mooi uitgelijnde rijen wijnranken, in slechts een deel van de regio, zijn niettemin de bekendste gebieden. Dunne linten van wijngaarden strekken zich uit van de poorten van **Dijon** tot en met de **Côte Chalonnaise** om zich te verbreden in de **Mâconnais**. Aan de ander kant van de Bressaanse slenk liggen de **wijngaarden van de Jura**. Verderop in het noordwesten rond **Chablis** maar ook **Auxerre**, **Tonnerre** en **Vézelay** vinden we de 'lappendeken' van de wijngaarden van de Yonne. En tot slot **de streek van de Pouilly-Fumé**, aan de oevers van de Loire tussen **La Charité** en **Cosne**.

Een groot deel van de landschappen van de regio bestaat uit verschillende soorten wallenlandschappen: in de Brionnais en de naburige Charollais vinden we kleine percelen, traditioneel omgeven door hagen,

die ook afgewisseld kunnen worden door gestapelde stenen muurtjes. Grotere percelen met een beetje polycultuur vinden we op de hoogvlakten van de Haute-Saône en lange bomenrijen in Puisaye...

De landschappen van graanvelden zijn eigenlijk nooit eentonig. Er is altijd wel een element dat accenten legt op het door de natuur uitgestrekte en door de mens gekleurde patroon: een kasteel of een klokkentoren, een dorp of een gehucht. Het regionale palet, gekleurd door oneindige variaties in de loop van de seizoenen, zorgt telkens voor een nieuw schilderij.

Sinds duizenden jaren tekenen bepaalde lijnen zich af op het schilderij:

- **Romeinse wegen**, die in een rechte lijn over heuvels lopen,
- **Kanalen**, onder zware omstandigheden gegraven om grote stroomgebieden met elkaar te verbinden, waarvan de jaagpaden tegenwoordig tot fietspaden zijn omgetoverd,
- **Voormalige spoorlijnen**, die tegenwoordig eveneens **vrije fietspaden** geworden zijn...

Allemaal uitnodigingen tot ontdekking van de regio.

Een regio, onderdeel van de Europese geschiedenis

De geschiedenis van Bourgogne-Franche-Comté laat zich beschrijven als een kwestie van (terrein) winnen en verliezen. Uiteindelijk werd er meer gewonnen dan verloren.

De meest recente geschiedkundige gebeurtenis: **de fusie** van de twee voormalige regio's **Bourgogne** en **Franche-Comté**, sinds **1 januari 2016**.

Twee vroegere regio's die respectievelijk de naam droegen van een hertogdom en een middeleeuws graafschap. Zij werden provincies onder het Ancien Régime. Twee eeuwen lang, van 1477 tot 1674, maakte de Bourgogne deel uit van het Koninkrijk Frankrijk, terwijl de Franche-Comté deel uitmaakte van het Huis Habsburg en het Heilige Roomse Rijk. De veroveringen van Lodewijk XIV brachten hen samen tot aan het einde van het Ancien Régime in 1789.

Laten we proberen een duidelijker beeld te scheppen.

Van de prehistorie tot de Romeinse verovering

Laten we de sporen van de dinosauriërs, zonder wier verdwijning de mens nooit verschenen zou zijn, even buiten beschouwing laten.

De mens betreedt de prehistorie van de regio met een fonkeling... van grote vuurstenen, bewerkt met een zeldzaam vakmanschap, door hun vorm ook wel 'laurierbladeren' genoemd.

Aan de voet van de rots van Solutré, waar paleolithische jagers 25 000 jaar lang regelmatig verbleven (van 35 000 tot 10 000 v. C.), lieten zij zoveel sporen na, dat er in de rots een heel museum werd gecreëerd.

In het neolithicum, zo'n 5 000 jaar geleden, waren het mensen van uiteenlopende volken, uit het Middellandse Zeegebied en Midden-Europa, die als eersten de grond van de huidige regio cultiveerden. Daarvan zijn vele bewijzen gevonden aan de oevers van de meren van Clairvaux en Chalain in de Jura.

Met uitzondering van enkele prachtige schatten uit de Bronstijd beginnen de serieuze zaken met de komst van de Kelten (of Galliërs), meesters van ijzerbewerking. Tijdens de eerste IJzertijd heeft de zogenaamde Hallstatt-beschaving, (rond 500 v.C.), ons een uitzonderlijk prinselijk graf nagelaten, in **Vix** bij **Châtillon-sur-Seine** (21), met **de grootste antieke bronzen** vaas ooit ontdekt.

Van de Burgondes tot de provincies Bourgogne en Franche-Comté

In het midden van de 5e eeuw ontstaan de contouren van het toekomstige Bourgogne, letterlijk en figuurlijk. Het Germaanse volk de Burgondes, die zich aan weerszijden van de Jura vestigden als bondgenoten van de Romeinen en zich bekeerden tot het christendom in zijn arianische variant, bouwden een koninkrijk dat zich zou uitbreiden tot aan de oevers van de Middellandse Zee. De geboorte van Burgonde (voorloper van de Bourgogne)!

Ware het niet dat Clovis en zijn Franken het rond het jaar 500 veroveren en het integreren in wat drie eeuwen later het rijk van Karel de Grote zou worden... om na de slag bij **Fontenoy-en-Puisaye** (89), waar zijn kleinzons elkaar bevochten, weer verdeeld te

De tweede IJzertijd kende een beslissende gebeurtenis (in de 1e eeuw v.C.): de volledige integratie van Gallië in het Romeinse Rijk, na de slag bij Alésia, tegenwoordig **Alise-Sainte-Reine** (21). De Keltische steden, met name die van de Aedui in het westen en de Sequanes in het oosten, ontwikkelden zich in de buurt van steden die daarvan nog altijd de sporen hebben bewaard: **Besançon**, **Sens** en met name **Autun** (de opvolger van Bibracte), maar ook **Auxerre**, **Nevers**, **Mâcon**, **Chalon-sur-Saône**...

worden onzer zijn nakomelingen. Een verdeling in koninkrijken waarbij de Saône, tegenwoordig in het hart van de regio, een grens vormde... die echter geen belemmering vormde voor de handel langs en tussen de beide oevers.

Al in het jaar 1000 ontstond door versnippering van de macht een waar mozaïek aan kleine territoria, bezaaid met een toenemend aantal torens en kastelen, die ten westen van de Saône geduldig werden ingenomen door de Hertogen van Bourgogne, neven van de Capetingische koningen, terwijl in het oosten ook een graafschap met de naam Bourgogne bestaaf.

In 1032 werd dit graafschap, bij gebrek aan een

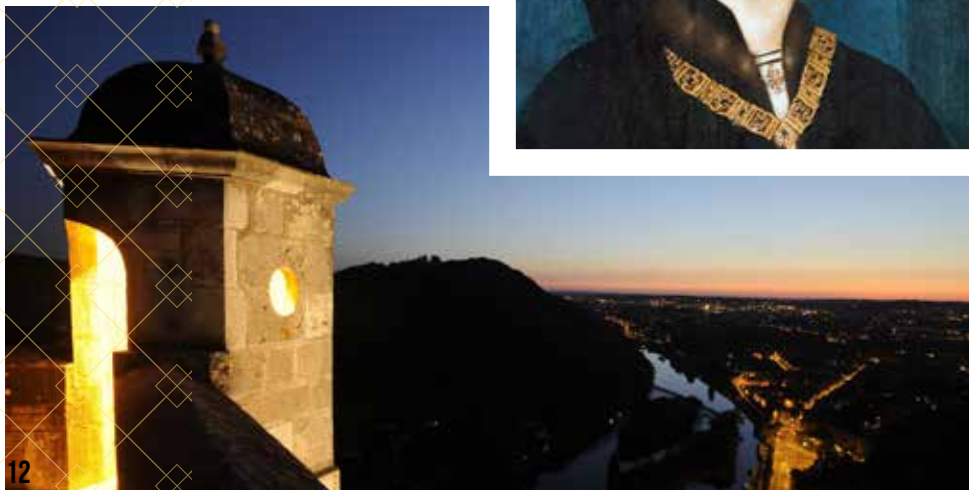
erfgenaam, toegevoegd aan het tweede koninkrijk van Bourgogne, dat tegelijkertijd aan de andere kant van de **Jura** ontstond en dus deel uitmaakte van het Heilige Roomse Rijk. Het kende een bevoorrechte positie onder verschillende van zijn heersers, van keizer Barbarossa tot Karel V, met name **Besançon**, dat sinds 1290 een vrije Rijksstad was.

De tijden van de hertogen en de graven waren ook de tijden van de monniken. Van **Saint-Claude** en **Luxeuil** tot **Auxerre**, **Vézelay**, **Cluny** en **Cîteaux**, kenden alle streken van de Bourgogne een ongekende bloeiperiode, niet alleen spiritueel maar ook artistiek, intellectueel en zelfs economisch (daarvan getuigen de wijngaarden in heel Europa) en politiek. Vanaf de 13e eeuw ligt de nadruk meer op de steden die groeien en in aantal toenemen, vooral langs de rivieren.

Het hertogdom en het graafschap van Bourgogne (dat vanaf die tijd de 'Franche-Comté' werd genoemd) waren eigenlijk altijd met elkaar verbonden, of het nu door de bezittingen van enkele landsheerlijke families was of door regelmatige uitwisselingen. Zij worden verenigd onder de laatste Capetingische koningen en hun opvolgers van het Huis van Valois, tot aan de dood van Karel de Stoute in 1477.

Louis XI bracht het hertogdom Bourgogne terug naar de koninklijke macht, waarvan Filips de Goede zich juist had bevrijd, terwijl de Franche-Comté door het huwelijk van Maria van Bourgogne (dochter van Karel de Stoute) in handen kwam van het huis van Habsburg. Vanaf de Renaissance maakten vele oude feodale vestingen plaats voor meer klassieke residenties en vanaf de 16e eeuw ontstonden er aan de westelijke en oostelijke uiteinden van de regio twee vorstendommen: de **Nivernais**, bakermat van het Franse aardewerk dankzij zijn Italiaanse hertogen, en **Montbéliard**, een Franse protestantse enclave behorend tot het Huis Württemberg.

De Franche-Comté, ernstig getroffen in de Tienjarige Oorlog (een regionale variant van de Dertigjarige Oorlog), werd kort daarna Frans door de verovering door Lodewijk XIV. De nog altijd imposante **Citadel van Besançon** herinnert ons aan deze tijd.

Op weg naar de moderne tijd

Tijdens de Revolutie ontstonden zeven departementen: de **Yonne**, de **Nièvre**, de **Saône-et-Loire**, de **Côte d'Or**, de **Haute-Saône**, de **Jura** en de **Doubs**, waaraan in 1871 het **Territoire de Belfort** (ook wel het 'resterende district van de Haut-Rhin' genoemd) werd toegevoegd. Opgemerkt moet worden dat de **Ain**, tegenwoordig behorend tot Auvergne-Rhône-Alpes maar deels onderdeel van het bestemmingsplan 'Montagnes du Jura', grotendeels overeenkomt met de voormalige 'aangrenzende streken' van de provincie de **Bourgogne**: de **Bresse**, de **Bugey** en het **Pays de Gex**.

De 19^e eeuw bracht niet alleen de industriële revolutie naar de regio, waar men al lange tijd gebruik maakte van waterkracht, maar ook belangrijke uitvindingen en wetenschappelijke vooruitgang. De uitvinding van de fotografie in 1824 in **Saint-Loup-de-Varennes** bij Chalon-sur-Saône, het werk van Louis Pasteur in zijn huis in **Arbois**, de vooruitgang in de horlogemakerij in de Haut Doubs, nauw verbonden met buurland Zwitserland en de brillenfabricage in **Morez**, de auto-industrie

bij **Montbéliard** met een zekere Armand Peugeot, terwijl in Parijs de Eiffeltoren gebouwd wordt door Gustave Eiffel uit Dijon.

Kunst en literatuur laten ook van zich spreken. Kleine musea, vaak met het label 'Maisons des Illustres' (huizen van beroemdheden) van **Victor Hugo**, **Gustave Courbet**, **Romain Rolland**, **Jacques Copeau**, **Jules Roy** en **François Mitterrand** getuigen hiervan.

En het zal u niet verbazen dat we in deze regio, die sinds 1 januari 2016 tot Bourgogne-Franche-Comté omgedoopt is, TGV-rijtuigen bouwen, van hedendaagse en moderne kunst houden, in alle rust onze landschappen inrichten voor alle soorten wandelingen, kampioenen ontwikkelen in de langlaufsport of in het voetbal, of de kwaliteit bewaken van onze wijnen en streekproducten. Kortom: we hebben alles wat je nodig hebt om schatten uit het verleden en rijkdommen uit het heden te delen, in een gastvrije sfeer, vergezeld van alle goede dingen van het leven.

HOOFDSTUK 2

Hoe u de regio kunt verkennen: te voet, te paard of in de auto...

Welk vervoermiddel u ook kiest, Bourgogne-Franche-Comté biedt vele mogelijkheden. Iedereen kan zijn favoriete manier vinden om de regio te ontdekken:

- Te voet, variërend van een kleine wandeling tot een meerdaagse tocht,
- Te paard, over de 'Grande Traversée (grote oversteek) du Jura' of over de splinternieuwe 'Route d'Artagnan' die recent geopend is,
- Per boot, over het grootste bevaarbare netwerk van Frankrijk (1300 km aan bevaarbare kanalen en rivieren), dat grotendeels bestaat uit historische kanalen, omzoomd door indrukwekkende kunstwerken,
- Op ski's, sneeuwschoenen of met sledehonden in de Montagnes du Jura of het Massief van de Vogezes,
- Per auto of motor, of eventueel camper, langs een van de vele thematische routes,
- Per trein, aan boord van de legendarische 'Ligne des Hirondelles', een van de mooiste spoorlijnen van Frankrijk, dwars door de Jura, van Dole naar Saint-Claude,
- En natuurlijk op de fiets, tegenzeggelijk DE beste manier om de regio te ontdekken. Fietsend langs de EuroVelo6, of de Tour de Bourgogne à Vélo®, of via de Echappée Bleue tussen de Moezel en de Saône ...

Hebben we u niet gezegd dat u letterlijk niet om de regio heen kunt!

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>
<https://nl.bourgognefranchecomte.com/zwerfvakanties>

THEMATISCHE ROUTES

Wie is hier niet al eens doorheen gekomen over de vele snelwegen? Maar Bourgogne-Franche-Comté verdient het om ontdekt te worden, buiten de hoofdwegen. Verschillende thematische routes geven u boeiend en thematisch leesvoer.

De bekendste: **de Route des vins** (wijnroute). Dit zijn in feite zeven routes door tien beroemde wijngaarden tussen de Loire en de Jura, van de Chablisien tot de Mâconnais. U zult hier ontdekken dat de wijncultuur, dankzij een uitzonderlijk rijk erfgoed, een lust voor het oog kan zijn.

De meest middeleeuwse: **de Chemins du Roman** (romaanse paden) in de zuidelijke Bourgogne, die meer dan zestig romaanse kerken en kapellen met elkaar verbinden in een streek die wordt gemarkeerd door de invloed van Cluny, waar het lijkt of de tijd stil is blijven staan.

De kleurrijkste: **het netwerk van muurschilderingen in Puisaye-Forterre**, dat vijftien van de mooiste kerken uit deze streek verenigt. Een gebied rijk aan okerazettingen, die voor mooie plaatjes zorgen.

De meest emotionele: **de Route des Abolitions de l'Esclavage** (afschaffing van de slavernij), getuigenis van de heroïsche strijd voor de menselijke waardigheid van de voormalige slaven, gestart door volksopstanden in Bourgogne-Franche-Comté.

De smakelijkste: **Terra Salina**, een grensoverschrijdend netwerk met buurland Zwitserland in de voetsporen van zouthandelaren (en smokkelaars) tussen Dole en de Zwitserse grens.

De meest duivelse: **de Route de l'Absinthe** (absint), eveneens grensoverschrijdend met Zwitserland, die u uitnodigt tot het herontdekken van de 'groene fee' in de landelijke omgeving van de Haut Doubs.

Bourgogne-Franche-Comté is een luilekkerland voor wandelaars: ongerepte natuur dankzij drie Regionale Natuurparken (en binnenkort een nationaal park!) en meer dan twintig natuurreservaten, een dicht netwerk van paden, variërend van een avondwandeling tot een meerdaagse tocht en overal een levensstijl die u helpt om met plezier weer op krachten te komen – wat wilt u nog meer?

Sommige GR's (grote wandeltochten) zijn zeer gerenommeerd: de **'Grande Traversée du Jura'** (grote oversteek van de Jura) van noord naar zuid, de 'Echappée Jurassienne' vanaf de Saône naar de bergtoppen, de **'Tour du Morvan par les Grands Lacs'** of de mythische **GR 3®** langs de Loire, de eerste bewegwijzerde GR van Frankrijk.

De thematische routes leiden tot de ontdekking van delen van de regionale geschiedenis, zoals de **Via Salina** naar het land van het witte goud van de Jura, of de **Chemins de la Contrebande (smokkelroutes)** naar de Zwitserse grens.

Wandelaars die het wandelen benaderen als een spirituele zoektocht of tocht langs mooi erfgoed zullen genieten van de **Via Francigena** en de vele varianten van de **route naar Santiago de Compostella** met als hoogtepunten stops in Vézelay, La Charité-sur-Loire, Nevers en Cluny. Of waarom niet de **GR 213 A lopen**, een nieuwe route die Fontenay met Vézelay verbindt.

Iedereen kan zijn favoriete wandeling uitstippelen, of het nu gaat om er even uit te zijn, het opdoen van nieuwe energie of het doen van ontdekkingen.

Fietsroutes, jaagpaden, voormalige spoorlijnen... : Bourgogne-Franche-Comté is de regio waar de Voies Vertes® (vrije fietspaden) werden bedacht. En logischerwijs bieden ze fietstoeristen mooie fietspaden over duizenden kilometers, in alle veiligheid en langs de mooiste plaatsen.

- **De EuroVelo6**, die de Atlantische kust verbindt met de Zwarte Zee, doorkruist de regio over 600 kilometer, van de oevers van de Loire tot Belfort.

- **De Tour de Bourgogne à Vélo®** biedt een voor Frankrijk unieke rondrit van meer dan 800 kilometer, bestaande uit fietsroutes en vrije fietspaden. De verscheidenheid aan wegen concurreert met de verscheidenheid aan doorkruiste landschappen. Bijna elke kilometer wacht u een verrassing, die een tussenstop verdient: een kasteel, een kapel, een herberg, een dorp, een wijnkelder...

- **De FrancoVéloSuisse** speelt haasje over met de grens in de omgeving van Belfort en Delle.

- En **de Echappée Bleue**, de nieuwste route in het netwerk van grote fietsroutes in de regio, verbindt Luxemburg met Lyon. Deze volgt de Saône over een parcours van bijna 500 km door Bourgogne-Franche-Comté, voornamelijk over speciale fietsroutes of kleine wegen met weinig verkeer.

Wie liever middenin de natuur fietst kan zijn hart ophalen langs de **Grandes Traversées du Jura** (Grote Oversteek vd Jura) op de fiets of mountainbike. Of langs de nieuwe route van de **Grande Traversée du Massif Central** die Avallon verbindt met Cap d'Agde!

Hoe u kennis kunt maken met de echtgenote van D'Artagnan? Dat is voor ruiters heel simpel: door in de sporen te treden van de meest beroemde musketier, een van de kleurrijkste figuren uit de 17e eeuw. Want hier is Damoiselle Anne-Charlotte Boyer de Chanlecy geboren, uit een adellijke familie uit de Charolais. Ze was ook Vrouwe van Sainte-Croix in de Bresse, waar haar laatste rustplaats is in de dorpskerk.

In **Champlecy** en in Sainte-Croix zijn kleine interpretatiecentra aan haar gewijd. Zij trouwde in 1659 met de kapitein van de musketiers Charles de Batz de Castelmoré, toekomstig graaf van Artagnan. De ruiterroute, een schitterende tocht door de meest prestigieuze wijngaarden van de regio, is ook een uitnodiging tot het ontdekken van andere bekende plaatsen uit zijn tijd, zoals het kasteel van Drée of het kasteel van Bussy-Rabutin.

Andere hoogtepunten van het ruitertoerisme in Bourgogne-Franche-Comté zijn: de **Grande Traversée du Jura te paard** (500 km), dwars door de natuur, of de **Jura du Grand Huit** (1500 km), een dicht netwerk met stops tussen de Saône en de Zwitserse grens. Genoeg om ook de meest ervaren ruiters te verwennen!

Meer dan 1 300 km van kanalen en rivieren, drie grote kanaalbruggen, uitzonderlijke tunnelgewelven, waaronder één van 3 kilometer lengte om de waterscheiding over te steken, gigantische sluizentrappen: Bourgogne-Franche-Comté heeft niet alleen het grootste bevaarbare netwerk van Frankrijk, maar tevens één van de mooiste en meest gevarieerde van Europa.

Om de bekken van de Loire, de Seine, de Rhône en de Rijn met elkaar te verbinden heeft men tussen de 17e en de 19e eeuw een hele reeks kanalen aangelegd, als aanvulling op de bevaarbare rivieren **de Yonne, de Saône, de Seille en de Doubs**. Zij vormen tegenwoordig een netwerk van grote toeristische waarde.

Maar het voordeel van Bourgogne-Franche-Comté is dat u nooit ver verwijderd bent van de dingen die de streek zo aantrekkelijk maken: een kleine landelijke bistro of de wijnkelder van een wijnboer, een karaktervol stadje, een abdij of een kasteel, en dat alles omringd door ongerepte natuur tot aan de poorten van de steden.

Om een keer voor een of twee weken kapitein te zijn hoeft u enkel een bewoonbare boot te huren (zonder vaarbewijs!), een drijvend vakantiehuisje. Stop voor een fietstochtje in een landelijke omgeving of bij een aanlegplaats midden in een stad om zijn schatten te bekijken: aanlegplaatsen langs een rivier of plezierhavens vergemakkelijken de bevoorrading, als het niet al door sluiswachters gedaan is, die producten uit hun moestuintjes verkopen. In de hele regio zijn meer dan 400 boten van verschillende afmetingen voor verhuur beschikbaar.

En voor degenen die liever een luxe cruise willen maken zijn er hotel-aken met de charme van weleer en een modern comfort en viersterren service. Deze varen voornamelijk op het **Canal de Bourgogne** of het **Canal du Nivernais**. Daarnaast zijn er riviercruiseschepen die op **de Saône** varen. Zij bieden programma's met excursies en ontdekkingen van de belangrijkste toeristische bezienswaardigheden.

Sinds 2018 vaart er een rondvaartboot, aangedreven door zonne-energie, die de genoegens van de riviervaart verenigt met toeristische uitstapjes in de regio en een hotelaccommodatie. Een echte mix van het beste dat de regio te bieden heeft!

Voor degenen die schrik hebben van de winterse bergen heeft Bourgogne-Franche-Comté een oplossing. De twee hoogste bergmassieven van de regio, **de Jura** en de **zuidelijke Vogezen**, zijn perfecte plaatsen om wintersporten te leren, met het gezin, voor stellen of met vrienden.

De Montagnes du Jura heeft met name wat **langlaufen** betreft een grote reputatie. Een echte bakermat van kampioenen, die beginners op een bevoorrechte wijze in contact brengt met de natuur. En wat te denken van winterplezier in gezinsverband.

En wat is er exotischer dan een tochtje op **sneeuwschoenen**, die vroeger door pelsjagers gebruikt werden? Tegenwoordig is wandelen op sneeuwschoenen een rustige vorm van wandelen in de uitgestrekte natuur waarbij u zich al snel een ontdekkingsreiziger zal voelen. En als kers op de 'sneeuwschoentaart': een **avondwandeling** naar een vakantiehuisje om te fonduen of streekgerechten te eten bij het haardvuur.

Maar ook de traditie van het **alpineskiën** is goed vertegenwoordigd en wordt beoefend in een beschermde omgeving. De wintersportoordn van **Métabief**, **Les Rousses** en **de Monts-Jura** in de Montagnes du Jura, en de **Ballon d'Alsace** in de Vogezen bieden voor elk wat wils met pistes door adembenemende landschappen, soms met uitzicht op de Alpen!

Op zoek naar spannende avonturen of gewoon een dosis frisse lucht? De uitgestrekte natuurgebieden van Bourgogne-Franche-Comté bieden eindeloze mogelijkheden.

Mountainbikers hebben de beschikking over twee grote routes, **de Grande Traversée** (grote oversteek) **du Jura** en de **Grande Traversée du Massif Central** die sinds kort Zuid-Frankrijk met de Morvan verbindt.

Watersporten en **activiteiten** zijn ook goed vertegenwoordigd en dan bedoelen we meer dan alleen **zwemmen en vissen**:

- **Raften** in de Morvan en **canyoning** in de **Jura**,
- **Rustige parcoursen van Ecopagayeurs®** (peddelen door de natuur) op de Loire, de Saône en het Canal de Bourgogne of op de meren van de Morvan,
- **Zeilen** op de grote meren van de bergketens,
- **Kabelskiën op de meren** van Crêches-sur-Saône of Saule Guillaume,

In onze regio is **klimmen** - dat op vele kliffen wordt beoefend - toegankelijk voor iedereen, er zijn zelfs parcours voor slechtzienden!

Wat 'vrije val' betreft strijden **avonturenparcoursen**, bungyjump en Spiderjump of **parachutespringen** om de records van adrenalinegehalten.

U kunt natuurlijk ook de voorkeur geven aan autoracelessen op echte circuits, het luchtruim verkennen in een **ULM**, **parapente** of **deltavlieger** of zelfs **per luchtballon** - of de voeten aan de grond houden voor een partijtje golf op een van de prachtige **golfbanen** van de regio, tussen weelderige landschappen, steden rijk aan erfgoed en beroemde wijnen.

HOOFDSTUK 3

Bourgogne-Franche-Comté met het hele gezin

Of het nu gaat om aanstaande topsporters of ontdekkingsreizigers, prinsessen of ridders, kinderen zijn allemaal even welkom in Bourgogne-Franche-Comté.

Sommige plaatsen zijn volledig aan hen gewijd, andere hebben speciale ruimtes voor hen ingericht. Met audiogids of geocaching: er zijn vele manieren om met kinderen en gezinnen iets te ondernemen. Of het nu gaat om een gezinsuitje of een verjaardagsfeestje, er is voor elk wat wils.

En het hele jaar door zijn er animaties en festivals, speciaal gewijd aan kinderen, vanaf heel jonge leeftijd. En ja, natuurlijk mogen de ouders ook meekomen!

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>

Het is algemeen bekend dat kinderen van dieren houden. Dieren bekijken, met ze spelen, leren ze te begrijpen en voor ze zorgen, of dat nu tijdens een excursie, een weekend of een vakantie in de regio is.

Behalve door ruiter- en ponyclubs worden er ook door een twintigtal bedrijven in de hele regio wandelingen met dieren aangeboden, verschillend van lengte en duur, meestal met zeer volgzaam ezels, maar ook met lama's en zelfs roofvogels.

Om grote en kleine dieren te observeren heeft het **museum van de Citadel van Besançon** een uitgebreid assortiment aan dieren: in zijn zoölogische tuin, zijn kleine boerderij, het insectarium, het aquarium en zijn noctuarium, dat uniek is in Europa. **Touros Parc** in de buurt van Mâcon en het **Parc de l'Auxois** in de buurt van Vitteaux combineren speeltuinen met dierentuinen waar boerderijdieren samenleven met grote exotische wilde dieren. In het **natuurpark van Boutissaint in Puisaye** kun je van heel dichtbij de grote wilde dieren van Europa bekijken. Niet ver daarvandaan tonen de **boerderij van het kasteel van Saint-Fargeau** en de **middeleeuwse vesting van Guédelon** de huisdieren van de afgelopen eeuwen. Evenzo bij het openluchtmuseum **Musée des Maisons Comtoises in Nancray**, waar oude huisdierrassen worden beschermd.

Ze zijn weliswaar uitgestorven, maar de nog altijd fascinerende dinosaurussen hebben de regio een wirwar aan voetsporen geschonken die in Loulle in de Jura te bezichtigen zijn. Twee pretparken tonen levensgrote reproducties van dinosaurussen, één vlakbij Besançon, de ander bij Vézelay.

Wie had er gedacht dat het ontdekken van deze enorme wereld kinderspel is? Bourgogne-Franche-Comté levert het bewijs, of het nu gaat door middel van bezienswaardigheden, animaties of digitale hulpmiddelen.

Dinosaurussen worden tentoongesteld in **Dino-Zoo** en **Cardoland**. Het **Espace des Mondes Polaires** in Prémanon vertelt over de (noord- en zuid) polen, het **museum van de Citadel in Besançon** toont fauna, van het meest exotische tot het allerkleinste. In het **ObservaLoire in Digoïn** komt u alles te weten over de rivier de Loire, wat u ook kunt ontdekken door natuuruitstapjes die u zo dicht mogelijk bij de ongerepte natuur zullen brengen.

De archeologische werkplaatsen van **Bibracte**, het **MuséoParc Alésia**, de **middeleeuwse bouwplaats van Guédelon**, gekostumeerde rondleidingen op de **kastelen van Ancy-le-Franc**, **Couches** of **Brancion**, het **Musée des maisons comtoises in Nancray** (25)... allemaal tonen ze u een stukje geschiedenis.

Het **'Maison de la Vache-Qui-Rit'** laat ons voedingsconcepten en duurzame ontwikkeling ontdekken aan de hand van een serie kazen die vooral bij kinderen erg bekend zijn. In **Fort des Rousses** herinneren de **Commando Games**, een avonturenparcours, ons aan het verleden van dit militaire trainingscentrum.

Niet ver daarvandaan wordt in het **speelgoedmuseum van Moirans-en-Montagne** de wereld van de kindertijd onthuld, terwijl reusachtige spellen en doolhoftuinen in het Diverti' Parc in Toulon-sur-Arroux garant staan voor een origineel uitstapje. Het **Château d'Ancy-le-Franc** organiseert op zijn beurt (in samenwerking met bekende speelgoedmerken) grote tijdelijke tentoonstellingen.

Kinderen hebben hun eigen feesten- en evenementenkalender in Bourgogne-Franche-Comté. Als Kerst en Oud en Nieuw voorbij zijn met hun opeenvolging van uitvoeringen, levende kerststaltes en tijdelijke ijsbanen wordt er elke maand speciaal voor kinderen iets georganiseerd:

- In februari: het festival **'A Pas Contés'** in Dijon (vanaf 10 maanden!) en de Zonnewende van de Marionnet in Belfort (90).

- In maart: **het Wereld Sprookjes Festival** in de streek van Montbéliard (25)

- In april: diverse evenementen van **paaseieren zoeken**.

- In mei: **het vliegerfestival in Pontarlier** en een **circus en brassbands in Dole** (39)

- In juni: vele activiteiten voor kinderen in het kader van de nationale archeologiedagen en de dagen van het nationaal erfgoed en de molens,

- In juli: **Idéklic**, internationaal kinderfestival in Moirans-en-Montagne (39)

- In augustus: het **kinderfestival in Montbéliard** en de **Romeinse dagen in Autun** (71)

- In september: **La Forest'kid**, een mountainbike-evenement voor kinderen in Viry (39) en Arbent (01).

- In oktober: **het middeleeuwse feest van Château de Joux** en de **heksendag in Nancray** (25)

- In november: **"Anim'o"** een groot weekend gewijd aan dieren in **Belfort** (90)

- Van half november tot kerstmis: **de kerstmarkt en de lichtjes-animatie van Montbéliard** (25)

- In december: **kerstmis in het 'Land van het Speelgoed' in Moirans** en het nieuwe festival **'Mômes et merveilles' in Beaune** (21).

HOOFDSTUK 4

Bourgogne-Franche-Comté op het menu

'Bourgogne-Franche-Comté' – als sommige namen voor zich spreken is dit ongetwijfeld de belofte voor een uitstekend menu. Alles is er, vaste en vloeibare bestanddelen, van aperitief tot digestief, en van zoute tot zoete specialiteiten. En om optimaal te genieten is er een grote keuze uit streekgerechten, zonder voorbij te gaan aan de inventiviteit van de hedendaagse keukens, die zich laat inspireren door dit culinaire erfgoed.

Laten we op pad gaan door de wijngaarden met hun aansprekende namen, laten we de zoutkelders openen, de in een tuyé gerookte hammen en worsten losmaken, de vissen uit de rivieren en meren bereiden, het Charolais rundvlees laten sudderen en de Bresse kippen braden, regionale kaasplateau's presenteren en kersen, peren en zwarte bessen plukken om er heerlijke desserts van te maken...

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>
www.produitsgourmandsbfc.fr

Wat basisinformatie voor het inrichten van uw wijnkelder. De regio telt drie grote productiegebieden (en lokale wijnen in de meeste departementen):

- **De wijngaarden van de Jura** in het oosten,
- Die van **de Bourgogne** in het centrum, van **de Chablis** tot aan **de Mâconnais**,
- Een deel van **de Loirevallei** in het westen.

De regio is de bakermat van wijnbouw op basis van terroir. Het principe: de eigenschappen van elke wijn worden in de eerste plaats bepaald door het perceel waarvan hij afkomstig is, waarbij de wijnboer met zijn vakmanschap bijdraagt aan de ontwikkeling van de wijn. Hoe nauwkeuriger de benaming, des te beter is de wijn. Veel dorpen zijn wereldberoemd geworden door hun naam aan een wijn te verbinden.

De druivenrassen worden, op enkele uitzonderingen na, afzonderlijk gevinifieerd:

- **de Chardonnay**, die de grote witte wijnen van de Bourgogne voortbrengt van Chablis tot de Mâconnais, en ook veel voorkomt in de Jura,
- **de Savagnin**, die zijn karakter meegeeft aan de beste

wijnen van de Jura en aan de beroemde vin jaune,

- **de Aligoté**, meer rustiek en een essentiële ingrediënt van de kir®,

- **de Sauvignon**, waarvan de Pouilly-Fumé wordt gemaakt in Pouilly-sur-Loire,

- **de Pinot Noir**, koning van de grote rode Bourgognes, met name in de Côte de Nuits,

- **de Ploussard of Poulsard**, de **Trousseau** en de **Pinot Noir** in de Jura,

- **de Gamay**, die het goed doet op de granietondergrond van de Mâconnais of de aangrenzende Beaujolais.

Savagnin, Chardonnay en Poulsard kunnen worden gebruikt voor de zeldzame en kostbare strowijn, een wijn met een lange houdbaarheid, die wordt gemaakt door de beste druiven enkele maanden te laten drogen.

Alcoholhoudende dranken:

- **de Marc de Bourgogne en Marc du Jura** gemaakt van de vaste residuen die in de wijnpers achterblijven,

- **de Fine de Bourgogne** gemaakt van de fijne droesem, overgebleven na het persen van de wijn,

- **de Macvin du Jura** en **de Ratafia de Bourgogne**, mengsels van Marc en wijnmost,

- **de Crème de cassis** de Bourgogne,

- **de Kirsch** van Fougerolles,

- **de Absint en de Gentiaan**, gedistilleerd uit planten uit de Montagnes du Jura.

Braadkip (poularde) in **vin jaune** met **morilles** is een tegenhanger van de **coq au vin de Bourgogne** (saus vergelijkbaar met de meurette), en de '**poulet (kip) Gaston-Gérard**', gegratineerd met comtékaas, combineert beide kanten van de Saône.

Voor het vleesgerecht, **bœuf bourguignon** in saus (iedereen heeft zijn eigen versie), of **potée bourguignonne** (Bourgondische stoofpot) op basis van varkensvlees en kool en de groentes van Pot au feu, tenzij u kiest voor Charolais gegrild lamsvlees. Of voor een van de specialiteiten uit de Comté streek waar men kaas als hoofdgerecht serveert, zoals een fondue '**boîte chaude**' van Mont d'Or kaas of een **kaasplateau uit de Haut-Doubs**.

Na uw hoofdgerecht een goed gesorteerd kaasplateau, van **époisses** tot **bleu de Gex** en van **comté** tot **geitenkaas uit de Mâconnais**.

En om in stijl af te sluiten, een peer gepocheerd in rode wijn, un **cacou** (kersentaart) uit Paray-le-Monial, een typische **taart uit de Comtois** of gewoon een schaal **kersen** uit **Fougerolles** of **Irancy**.

Naast mineraalwater uit Velleminfroy zullen witte, rode of rosé wijnen uit de regio uw gastronomisch uitstapje veraangename, tot en met de crémant bij het dessert.

Eet smakelijk, en zoals we hier zeggen, grote dorst !

Hoe kunt u een menu samenstellen van traditionele gerechten uit Bourgogne-Franche-Comté? Laten we haasje-over doen met de rivier de Saône en een boodschappenmand in de hand.

Het aperitief (**kir®** of witte wijn, eventueel met crémant, uit de regio) begeleid met **gougères** (heerlijke kleine kaassoetjes met comté kaas), **jambon persillé** of andere zoute snacks.

Gepocheerde eieren in wijnsaus (**œufs en meurette**) = een traditionele saus van rode wijn met spekjes, uitjes en champignons) vormen een voorgerecht dat onlosmakelijk verbonden is met de Bourgondische wijngaarden.

Visliefhebbers zullen zich verwennen met een forel gekookt in Chablis of witte wijn uit de Jura, of met een visstoofpotje (**pôchouse**), een soort zoetwater bouillabaisse, een traditioneel gerecht uit de omgeving waar de Saône en de Doubs samenvloeien.

Kalveren, koeien, varkens, gevogelte,... - de weiden en de boerenerven in de regio krioelen van de kandidaten, gevederd of behaard, op twee of op vier poten, voorbestemd om te eindigen als gastronomische specialiteiten.

Charolais het rundvee uit de en Montbéliard, de schapen en het beroemde **Bresse gevogelte**, de aristocratie van het pluimvee, komen hier vandaan. Ook de varkensfokkerij, van de Jura tot de Morvan, kent hier een lange en nog altijd levendige traditie. Deze traditie is goed zichtbaar in de Haut Doubs: boerderijen met '**tuyés**', grote schoorstenen centraal in de boerenhuizen waarin hammen en worsten werden opgehangen (en op sommige plaatsen nog hangen) ter conservering. Hoewel de technieken gemoderniseerd zijn is de sfeer van traditionele productie, vaak nog ambachtelijk, nog altijd aanwezig.

Gerookte ham uit de Haut-Doubs of ham uit Luxeuil op smaak gebracht met jeneverbessen, grote **Morteau-worsten** of **Montbéliard-worsten** met komijnsmaak zijn voorbeelden van vakmanschap en smaken, evenals de **brési**, gedroogd en gerookt rundvlees.

De **jambon persillé** (ham in peterselie-gelei), een grote specialiteit van Dijon, dankt zijn oorsprong aan de traditionele manier om gezouten ham na de vastenperiode te serveren voor Pasen. Vandaag de dag zijn er wedstrijden en worden medailles uitgereikt en staat jambon persillé op menukaarten van vele restaurants.

In Chablis, tot slot, is men trots op de '**AAAAA andouillettes (worstjes van ingewanden)**', die lijken op hun equivalenten uit het naburige Troyes, en heel goed smaken met een glas witte wijn uit de regio.

En om uw gerechten te verrijken... Bourgondische mosterd, uiteraard!

Leve de Montbéliard koeien...De Montagnes du Jura zijn, dankzij hun rijke flora, het koninkrijk van de koeienkazen. Het aanbod wordt verrijkt met geitenkazen uit het zuiden van de Saône-et-Loire:

- **De Comté** is een harde rauwmelkse kaas. De grote ronde kazen liggen maandenlang te rijpen in de kaasmakerij of soms in de gewelfkelders van een oud fort,

- **De Morbier** is een zachte rauwmelkse kaas, herkenbaar aan de horizontale lijn van as die erdoorheen loopt,

- **De Mont d'Or** is een seizoensgebonden zachte rauwmelkse kaas met een gewassen korst en wordt verkocht in een vuren houten doosje,

- **Bleu de Gex** is een lichtgekleurde blauwe kaas en wordt gemaakt in de Jura en de Ain,

- **Cancoillotte** is een magere, bijna vloeibare kaas die vooral populair is in de Haute-Saône, gemaakt van "metton", rauwe gestremde, magere en verwarmde melk. Het kan koud of warm gegeten worden met toevoeging van knoflook of witte wijn,

- Twee kazen gemaakt van rauwe of gepasteuriseerde melk, zachte, gewassen korst, met een intense smaak en herkenbaar aan hun oranje kleur: **Munster**, geproduceerd in het Territoire de Belfort en in een deel van de Haute-Saône, en **Époisses**, gerijpt met Marc de Bourgogne, geproduceerd in de Côte-d'Or en meestal verkocht in houten doosjes net als de **Mont d'Or**,

- **Cîteaux**, een ongekookte geperste kaas, lijkend op Reblochon, en de **Pierre-qui-vire**, een zachte kaas met gewassen korst, twee abdijskazen,

- **Cylindervormige geitenkazen uit de Mâconnais** en de **Charolais-Brionnais**, verkocht in alle stadia van rijping van zeer vers en bijna vloeibaar tot stevig en droog.

Naast deze traditionele specialiteiten zijn er ook de meer recente kazen van bijvoorbeeld **La Vache-Qu Rit**, met zijn bezoekerscentrum en vestiging in Lons-le-Saunier.

Plakken **'Pavé de santé'** (kruidkoekcake), **'nonnettes'** (cakejes) gevuld met jam, **'glacés minces'** (lange vingers van kruidkoek) of grote creaties van chocola voor diverse feestdagen... De **kruidkoek** van Dijon wordt door iedereen gegeten, zowel tussendoor als voor speciale gelegenheden en vinden we ook terug in talloze culinaire bereidingen.

De kruidkoek, een traditie die teruggaat naar de middeleeuwen, vinden we sinds de 18^e eeuw op het plein waar Bossuet geboren is. Nog ouder is de unieke (in meerdere smaken verkrijgbare) **'Bien Bon Bonbon'**, het **anijssnoepje van Flavigny**, sinds 1591 gemaakt in dit middeleeuwse dorp... een van de oudste specialiteiten van Frankrijk!

In 1902 ontstond in Nevers een ander snoepgoed, genaamd **'négus'**, ter ere van de vorst van Ethiopië, die voor een officieel bezoek naar de stad was gekomen.

Behalve deze honingzoete heerlijkheden vinden we een heel assortiment aan rood fruit: de **kersen van Irancy** (89) of **Fougerolles** (70), waar een ecomuseum gewijd is aan kersen en alles wat je ervan kan maken. Zwarte bessen, waarvan de likeur onmisbaar is voor de echte kir®, maar ook aalbessen, frambozen, aardbeien en de wijngaardperziken.

HOOFDSTUK 5

Erfgoed: het verleden is nog overal aanwezig

Bourgogne-Franche-Comté is een echte bestemming van het type 'twee in één': ieder uitstapje is tevens een reis in de tijd.

Acht locaties, juwelen van Bourgogne-Franche-Comté, zijn ingeschreven op de werelderfgoedlijst van UNESCO, waardoor de regio (samen met Occitanië) op nummer 1 staat in Frankrijk.

De erfenis van het verleden is overal aanwezig. Het maakt deel uit van de leefomgeving, zowel in de stad als op het platteland. Prachtige stenen- of vakwerkgevels, klokkentorens die dorpen markeren, een oneindige verscheidenheid aan boerenhuizen, kastelen en landhuizen, smederijen en molens langs het water, kanalen en hun sluizen...En wat dacht u van de landschappen in de wijngebieden, met hun mozaïeken van 'climats', geïmpregneerd met het DNA van de regio!

Laten we dus snel een rondje maken langs de schatten van de regio – wetende dat dit slechts het zichtbare 'topje van de ijsberg' is.

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>

Met negen plaatsen die acht ingeschreven bezittingen omvatten is onze regio (samen met Occitanië) het rijkst aan werelderfgoed:

- De locaties van **de paalwoningen van de meren van Chalais en Clairvaux** in de Jura hebben een schat aan gegevens opgeleverd over het leven in het Neolithicum in drie millennia.

- In de Middeleeuwen floreerden hier de grote spirituele, intellectuele en artistieke centra. **De romaanse basiliek en de heuvel van Vézelay** getuigen van het belang van de grote pelgrimstochten, evenals **La Charité-sur-Loire**, een belangrijke tussenstop op de routes naar Santiago de Compostela. **De abdij van Fontenay** illustreert de nieuwe spiritualiteit van de cisterciënzers.

- Monniken en landheren, wijnboeren en handelaren hebben door de eeuwen heen de wijnbouw ontwikkeld, gesymboliseerd door de **'Climats' van de Bourgondische wijngaarden**, terwijl de exploitatie van het zout van de Jura aanleiding gaf tot de bouw

van **de Grote Zoutmijn van Salins-les-Bains** en vervolgens **de Koninklijke Zoutziederij van Arc-et-Senans**.

- **Besançon**, krachtig versterkt door Vauban, is het belangrijkste werk van de grote ingenieur, die door UNESCO wordt geëerd, terwijl **de kapel Notre-Dame du Haut in Ronchamp** een belangrijke plaats inneemt in het werk van Le Corbusier alsmede in de hedendaagse architectuur.

Archeologie of romaanse kunst, zoutwinning of wijnbouw door de eeuwen heen, het samenscholen van pelgrims of de eenzaamheid van kloosterlingen, machtige eeuwenoude vestingen of verfijnde hedendaagse silhouetten: elke plaats, elk gebouw belichaamt op uitzonderlijke wijze de veelzijdigheid die al zijn bezoekers aanspreekt, waar ze ook vandaan komen.

BEZOEKERS IN 2017

1 De basiliek Sainte Marie-Madeleine van Vézelay (89)		1 052 659
2 Het Hôtel-Dieu van Beaune (21)		436 825
3 De basiliek Sacré-Cœur van Paray-le-Monial (71)		425 000*
4 De middeleeuwse bouwplaats van Guédelon (89)		316 086
5 De citadel van Besançon (25)		281 288
6 Het espace Bernadette Soubirous in Nevers (58)		200 000
7 De abdij Saint-Philibert van Tournus (71)		200 000
8 De rots van Solutré-Pouilly (71)		200 000*
9 Het Musée des Beaux-Arts in Dijon (21)		154 164
10 De Koninklijke Zoutziederij van Arc-et-Senans (25)		127 587

* Geschatte bezoekersaantallen

De **tien meest bezochte bezienswaardigheden** van Bourgogne-Franche-Comté hebben in **2017** bijna **3,4 miljoen bezoekers** verwelkomd.

LOCATIE EN BEREIKBAARHEID:

Bourgogne-Franche-Comté /

Archeologen kunnen hun hart ophalen in Bourgogne-Franche-Comté, ongeacht hun favoriete tijdvak. Dieren – en wat voor dieren! – hebben zichtbare sporen achtergelaten voor bezoekers, lang voordat de mens zich in deze streek van doortocht en ontmoetingen vestigde. En vervolgens heeft ook de prehistorische mens zijn best gedaan om uitzonderlijke sporen achter te laten. Oordeelt u zelf:

- **Sporen van dinosauriërs**, enkele van de belangrijkste, en bovendien de enigen ter wereld, die goed beschermd als bezienswaardigheid toegankelijk zijn, in Loulle in de Jura,
- **De grot van Osselle** bij Besançon, populair bij prehistorische beren en de op twee na oudste toeristische grot, sinds 1504!
- **De rots van Solutré**, een jachtgebied met 100 000 paardenskeletten, en zijn fascinerende museum van de prehistorie,

- **Arcy-sur-Cure** waar in de Grote Grot de oudste originele grotsschilderingen (28000 jaar oud) te bezichtigen zijn.

Minder lang geleden vonden hier de laatste veldslagen ter verovering van Gallië plaats bij **Bibracte**, de hoofdstad van het Gallische volk van de Aedui, en bij **Alésia**, de plaats van de beslissende veldslag in 52 v. Chr. Een interessant museum over de Keltische beschaving en een interpretatiecentrum met vele animaties brengen dit epische verhaal weer tot leven. Een rondleiding in de voetsporen van de Galliërs en de Romeinen omvat ook de stad **Autun**, zijn monumenten en zijn museum, evenals **Châtillon-sur-Seine** en de schat van Vix, die getuigt van het prestige van een Keltische prinses uit ongeveer 500 v. Chr.

Wie 'Frankrijk' zegt, zegt 'Parijs'. Wie 'Bourgogne-Franche-Comté' zegt, zegt... een hele reeks van namen van steden, de één nog mooier dan de ander. Groot of middelgroot, bruisend van het leven, ze dragen allemaal een rijke erfenis uit het verleden die hen hun unieke karakter geeft:

- **Dijon**, nu de hoofdstad van de regio en vroeger van de Hertogen van de Bourgogne,
- **Besançon**, 'stad van de tijd' met vele culturele activiteiten, bewaakt door de Citadel van Vauban,
- **Belfort**, versterkte stad bij uitstek, even trots op zijn verleden als op zijn hedendaagse kunst en zijn Eurockéennes (rockfestival),
- **Chalon-sur-Saône**, bakermat van de fotografie, waarvan het centrum iedere zomer het toneel is van een groot festival van straatartiesten,
- **Auxerre**, met een van de mooiste stadspanorama's van Frankrijk en met de bijzondere Karolingische crypten van de abdij Saint-Germain en de oudste fresco's van Frankrijk,

- **Nevers**, stad van het aardewerk en van Saint Bernadette Soubirous, de kleine zieneres van Lourdes,
 - **Sens**, waar de eerste gotische kathedraal uittoert boven een van de mooiste musea van de regio in het fraaie aartsbisdompaleis,
 - **Montbéliard**, een unieke melange van het Duitse lutheranisme en de Franse levenskunst,
 - **Dole**, voormalige hoofdstad van de Comtois, met veel mooie 16e eeuwse gebouwen, geboortestad van Louis Pasteur,
 - **Autun**, Romeins en Romaans, met zijn oude monumenten die tot de best bewaarde van Frankrijk behoren en zijn kathedraal met uitzonderlijke beeldhouwde versieringen.
- Winkelen of tentoonstelling, proeverij of concert, carnaval of zomerse festiviteiten... Elke stad is een bezoek waard!

- **Châteauneuf-en-Auxois***, versterkt kasteel dat een hertogelijke vesting werd, uittorend boven de vlakte van de Auxois,
- **Flavigny-sur-Ozerain***, pittoresk hooggelegen dorp in de Auxois waar de traditie van de heerlijke anijssnoepjes al sinds 1591 voortduurt,
- **Luxeuil-les-Bains**, kuuroord, maar sinds vijftien eeuwen ook een kloosterstad,
- **Noyers-sur-Serein***, toneelbeeld van een kleine middeleeuwse handelsstad, ingesloten door een lus van de rivier de Serein,

Tussen de belangrijkste steden van de regio liggen tientallen kleinere, maar zeer aantrekkelijke steden. Velen dragen het label 'Cité de Caractère de Bourgogne-Franche-Comté' en/of dat van 'Plus Beaux Villages de France', die echt bijzonder mooi zijn. Waar overblijfselen van een vesting of de klokkentoren van een voormalig klooster boven het dorp uitsteken en eeuwenoude gevels van oude huizen zich aaneenrijgen, verbergen zij onvermoede schatten:

- **Arbois**, wijnstad in de Jura waar Pasteur woonde en werkte,
- **Baume-les-Messieurs***, kloosterstad in de wijngaarden van de Jura en zijn voormalige keizerlijke abdij,
- **Brancion**, alsof je terug in de tijd gaat, met zijn kasteel, zijn overdekte markt en zijn romaanse kerk met muurschilderingen,
- **Château-Chalon***, bakermat van de vin jaune, op zijn rotsachtige uitloper met uitzicht over de wijngaarden beplant met savagnin,

- **Orgelet**, met een goed bewaard historisch centrum en met het oudste orgel van Franche-Comté,
- **Ornans**, het kleine Venetië van de Comté streek, aan de oevers van de Loue, thuisbasis van Courbet aan wie een prachtig museum gewijd is,
- **Scey-sur-Saône**, met vele huizen met torentjes en het deels ondergrondse kanaal Saint-Albin,
- **Semur-en-Auxois**, een trotse middeleeuwse vesting in een lus van de Armançon, gedomineerd door zijn gotische kapittelkerk,
- **Semur-en-Brionnais***, waar het versterkte kasteel, de zoutopslagplaats en de twee romaanse kerken getuigen van zijn vroegere importantie.

* *Geklasseerd als 'Plus Beaux Villages de France' (mooiste dorpen van Frankrijk)*

De regio is bezaaid met religieuze gebouwen in alle stijlen, van de eerste kloosters tot hedendaagse architectuur:

- In **Saint-Claude** en **Luxeuil**, kloosters uit de Merovingische tijd,

- **De Karolingische crypten van de abdij Saint-Germain van Auxerre**, met de oudste fresco's van Frankrijk en de duizend jaar oude Saint-Bénigne kathedraal van Dijon,

- **De duizend jaar oude abdij van Tournus**, een meesterwerk van vroeg romaanse kunst, maar ook de kerken van **Chapaize**, **Sennecey-le-Grand** of **Perrecy-les-Forges**,

- **Cluny**, waar u de overblijfselen van de machtigste abdij van de Middeleeuwen kunt verkennen via 3D reconstructies op een tablet en de **Chapelle des Moines in Berzé-la-Ville**, haar dependance.

- Een overvloed aan **pelgrimskerken met romaanse sculpturen in Autun, Vézelay, Saulieu en Anzy-le-Duc**,

- **De abdij van Fontenay**, de oudste bewaard gebleven cisterciënzer abdij,

- De eerste van **de grote gotische kathedralen in Sens**, maar ook die van **Auxerre, Nevers** en **Besançon**,

- **Baume-les-Messieurs**, voormalige keizerlijke abdij in de wijngaarden van de Jura,

- **Montbenoit** in de Haut Doubs, een zeldzaam voorbeeld van een volledig bewaard gebleven kanunnikenklooster,

- **Het Hôtel-Dieu van Beaune** en vele andere historische ziekenhuizen en apotheken,

- **De Saint-Martin kerk van Montbéliard**, het eerste protestantse gebouw van Frankrijk, met zijn buitengewone altaar,

- **De kapel en de heuvel Notre-Dame du Haut in Ronchamp**, een meesterwerk van Le Corbusier.

En verder nog een ongelooflijke verscheidenheid aan kerken en landelijke kapellen die u kunt bezoeken via twee thematische routes: les Chemins du Roman in de Saône-et-Loire en het netwerk van kerken met muurschilderingen in Puisaye in de Yonne.

Wandelen en je eigen grenzen opzoeken: of je nou een pelgrim bent of een gewone wandelaar, er zijn vele paden in onze regio waar je in de voetsporen kunt treden van de pelgrims van weleer.

Een van de vertrekpunten naar **Santiago de Compostela was Vézelay, La Charité-sur-Loire** was de belangrijkste plaats om de rivier over te steken. De **Via Francigena** van Canterbury naar Rome, die de Jura doorkruiste via de col de Jougne, is tegenwoordig een belangrijke Europese culturele route. Andere wandelroutes in de Auxois, de Morvan of in de uitlopers van de Vogezen zijn speciaal aangelegd om in de voetsporen van de monniken te treden of belangrijke religieuze plaatsen met elkaar te verbinden.

Elk jaar komen er vele pelgrims naar de regio. Naar Paray-le-Monial, treden ze in de voetsporen van Sainte Marguerite-Marie Alacoque, stichtster van het Heilig Hart in Frankrijk. Naar Nevers in die van Sainte Bernadette Soubirous, de kleine zieneres van Lourdes.

En niet te vergeten de heuvel **van Notre-Dame du Haut in Ronchamp (70)**, **Vézelay** of **Taizé**.

Deze streek van ontmoetingen, die alle soorten spirituele tradities verwelkomt, beschikt over een uitzonderlijk groot aanbod:

- **De abdij van Cîteaux** bij Dijon, bakermat van de cisterciënzer orde en de abdij van Acey (39),

- De Benedictijner abdij van **La Pierre-qui-Vire** in Saint-Léger-Vauban (89) in de Morvan,

- De oecumenische gemeenschap van **Taizé** (71),

- Een Servisch Orthodox **klooster in Uchon** (71) en een Koptisch klooster in Ronchères in Puisaye (89),

- Een synagoge, bekend om zijn mooie glas-inloodramen, in Dijon,

- De grootste Tibetaanse Boeddhistische tempel van Europa, in **La Boulaye in de zuidelijke uitlopers van de Morvan**,

- Een **kleurrijke oecumenische kapel** in het kasteel van **Chailly-sur-Armançon**: de koepel van de kosmos (21).

In Bourgogne-Franche-Comté ligt **de middeleeuwse bouwplaats van Guédelon**, waar een vesting gebouwd wordt (komt binnenkort gereed) met bouwtechnieken uit de 13e eeuw.

In de regio is de geschiedenis van kastelen en vestingwerken alom vertegenwoordigd, zowel in de steden als op het platteland. Van vestingtorens uit het jaar 1000 tot aan de forten van de 3e republiek. Een aantal opmerkelijke voorbeelden:

- **Châteauneuf** dat boven de vlakte van de Auxois uittoert en **La Rochepot** met zijn kleurige dakpannen; twee bezittingen van dezelfde familie, die zeer verschillende lotsbestemmingen hebben gekend,

- **Ratilly**, in Puisaye, het voorbeeld voor Guédelon, en **Rully** in de wijngaarden van de Côte Chalonnaise, twee perfecte voorbeelden van zogenaamde 'Filipijnse' kastelen,

- **De Citadel, de stadswallen en de forten van Besançon**, ontworpen door Vauban en andere forten ontworpen door deze grote architect en ingenieur van Louis XIV,

- **De forten van Séré de Rivières**, het 'nieuwste model' fort aan de oostelijke grenzen na de oorlog van 1870-1871, zoals op de Mont Bar vlakbij Montbéliard. Sommige van deze forten 'bewaken' tegenwoordig andere zaken... namelijk hele grote ronde Comté-kazen.

En als synthese van dit alles: **de imposante vesting van Joux**, aan de Zwitserse grens bij Pontarlier. De defensieve elementen, gebouwd rondom de vestingtoren uit 1039, getuigen van de ontwikkelingen in zijn eeuwenlange geschiedenis. Vandaag de dag hebben muziek en kreten van spelende kinderen het geluid van wapengekletter overgenomen.

Meesterwerken van schilderkunst en beeldhouwkunst, de tot musea omgevormde voormalige Hertogelijke residenties in Dijon en Beaune zijn een afspiegeling van twee essentiële onderdelen van het schitterende hof van Bourgogne. Maar voor een inkijkje in het leven van een hertogelijke familie gaat u naar **Germolles**, vlakbij Chalon-sur-Saône. U kunt daar het unieke 'woonkasteel' van binnen bekijken en een indruk krijgen van een vorstelijke residentie van rond 1400.

De Nivernais en de Pays de Montbéliard, onafhankelijke vorstendommen onder het Ancienne Regime, hebben de kastelen van hun heersers in stand gehouden. De een wordt beschouwd als het eerste kasteel van de Loire en huisvest tegenwoordig het stadhuis van Nevers en een expositie over de stad en haar rivier. De ander, die uitkijkt over de voormalige enclave van Württemberg, toont de geschiedenis van **Montbéliard** en zijn schatten in een veelzijdig museum.

En overal in de regio hebben statige kastelen, vaak omgeven door parken, de herinnering aan de pracht en praal van het verleden bewaard:

- **Ancy-le-Franc** en **Tanlay**, parels van de Renaissance met uitzonderlijke muurschilderingen en hun buurman, het mysterieuze **Maulnes**,

- **Saint-Fargeau** in Puisaye en **Bussy-Rabutin** in de Auxois, plaatsen van ballingschap van respectievelijk La 'Grande Mademoiselle' en de duivelse Roger de Rabutin, graaf van Bussy,

- **Commarin** in de Auxois en **Cormatin** vlakbij Cluny, met hun interieurdecoraties van wandtapijten of gouden en azuurblauwe plafonds,

- **Bazoches in de Morvan**, vol herinneringen aan Vauban.

Deze traditie werd voortgezet in de 19^e eeuw. Bijvoorbeeld in **Villersexel** (70) dat rondleidingen en gastenkamers aanbiedt en in **de uitzonderlijke neopalladianistische villa van Syam** in de Jura, die voor speciale gelegenheden gehuurd kan worden.

HOOFDSTUK 6

Beroemde personen en markante plaatsen

Vanaf de Keltische 'prinses' van Vix (rond 500 v.C.) tot aan de sportkampioenen van de 21ste eeuw heeft de regio aan de wieg gestaan of gastvrijheid getoond, het sportieve toneel geboden of de levensomgeving gevormd van beroemde personen: kunstenaars of politici, schrijvers, filosofen of uitvinders. Aan een twintigtal van deze personen zijn bezoekerscentra gewijd, waarvan de meeste het label 'Maisons des Illustres' dragen.

Nog verrassender is dat in Parijs veel markante plaatsen te danken zijn aan personen uit Bourgogne-Franche-Comté: van het Hôtel de Cluny tot het warenhuis Le Bon Marché en het Pasteur Instituut en natuurlijk de Eiffeltoren. Een overzichtje zal u vele ontdekkingen opleveren.

En als miljoenen mensen zich afvragen waarom veel landschappen uit de regio hun zo bekend voorkomen, dan komt dat door de film. Bijna vanaf het begin van de filmindustrie (zijn de gebroeders Lumière niet in Besançon geboren?) kozen Franse maar ook buitenlandse filmmakers de landschappen van onze regio als decor voor hun meesterwerken.

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>

BEROEMDHEDEN UIT BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ

- **Nicéphore Niépce** (1765-1833), geboren in Chalon-sur-Saône, uitvinder van de fotografie in zijn huis in Saint-Loup-de-Varennes (71), dat ook een label draagt,

- **Alphonse de Lamartine** (1790-1869), dichter en staatsman, geboren in Mâcon, woonde in het kasteel van Saint-Point (71), eveneens gelabeld,

- **Victor Hugo** (1802-1885), dichter, essayist en staatsman, wiens geboortehuis in Besançon ook een "Maison des Illustres" is,

- **Louis Pasteur** (1822-1895), groot wetenschapper die het eerste rabiës vaccin ontwikkelde, met twee "Maisons des Illustres", in Dole en in Arbois,

- **Colette** (1873-1954), schrijfster die de Franse taal tot een zeldzame graad van perfectie bracht, wiens geboortehuis in Saint-Sauveur-en-Puisaye (89) sinds 2016 voor publiek geopend is en ook is gelabeld als "Maisons des Illustres",

- **François Mitterrand** (1916-1996), voormalig president van Frankrijk, die zijn politieke carrière begon in de Nièvre waar het 'Musée du Septennat' de geschenken bewaart die hij in zijn functie ontving, en het museum in Clamecy waar zich zijn collectie schilderijen bevindt,

- **Antoine Griezmann** (geboren in 1991 in Mâcon), internationaal bekende voetballer, wereldkampioen met het Franse elftal in 2018.

Enkele tientallen andere CV's van beroemdheden zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Zijn er behalve de Hertogen van Bourgogne, wier naam al een geografische aanwijzing bevat, nog andere personen uit Bourgogne-Franche-Comté bekend bij het grote publiek?

Jazeker, een heleboel, maar men weet vaak niet waar ze vandaan komen of wat hun binding is met onze regio. Enkele voorbeelden, in chronologische volgorde van 'verschijning':

- **Saint Bernard** (1090-1153), meer precies 'van Clairvaux', cisterciënzer abt en groot redenaar, wiens geboortehuis in Fontaine staat, vlakbij Dijon,

- **Sébastien Le Prestre** (1633-1707), beter bekend als **Vauban**, bouwer van de Citadel van Besançon, wiens kasteel van Bazoches (58) het label draagt van "Maisons des Illustres",

- **Toussaint Louverture** (1743-1803), belangrijk persoon voor de emancipatie van de zwarte slaven, gestorven in het kasteel van Joux (25) waar zijn cel bezocht kan worden,

Waar in Parijs kunnen we dagelijks het kunstwerk van een man uit Dijon bekijken dat met de punt van zijn zwaard een ander kunstwerk aanwijst? Antwoord: bij de Arc de Triomphe waar La Marseillaise, van François Rude, in de richting van de Eiffeltoren wijst.

Kunnen we ons voorstellen wat personen uit Bourgogne-Franche-Comté hebben bijgedragen aan Parijs? Proberen zo'n lijst te maken is als het 'inventariseren à la Prévert' (genoemd naar een Franse dichter; betekenis: een lijst maken van willekeurige zaken):

- **Het Panthéon**, gebouwd door de architect Soufflot, afkomstig uit Irancy vlakbij Auxerre,

- **De Toren Jean sans Peur**, laatste overblijfsel van het Hôtel Parisien van de Hertogen van Bourgogne,

- **De twee Saint-Germain kerken**, de kerk " -des-Prés" gewijd aan de bisschop van Parijs uit Autun (496-576) en de kerk " -Auxerrois" gewijd aan de bisschop van Auxerre († 448),

- **De Zouave van Pont de l'Alma**, werk van Georges Diébolt uit Dijon,

- **L'Hôtel de Cluny**, voormalige Parijse residentie van de abten van Cluny, waar zich het Nationaal Museum van de Middeleeuwen bevindt en het Hôtel de Sens, voormalige residentie van de bisschoppen uit Sens, waar zich de Bibliothèque Forney bevindt,

- **Het Pasteur Instituut**, opgericht door de grote wetenschapper uit Dole,

- **Het Collège des Bernardins**, een voormalige cisterciënzerschool van de historische Universiteit van Parijs, tegenwoordig de Katholieke Academie van Frankrijk,

- **De Jardin des Plantes**, door Buffon uit Montbard opgezet als museum en bezoekerscentrum,

- **Sainte Catherine Labouré**, afkomstig uit de regio van Montbard, en haar kapel aan de rue du Bac,

- **De oude cluniacenser priorijkerk Saint-Martin-des-Champs**, hoofdkantoor van het Conservatoire National des Arts et Métiers, dat in oktober 2018 voor zijn museum de eerste verbrandingsmotor ontving, uitgevonden door Nicéphore Niepce (p. 47),

- **Le Bon Marché** (warenhuis) en het hôtel Lutétia, opgericht door Marguerite Boucicaut uit Verjux (71) en haar man, die ook de benodigde fondsen heeft nagelaten voor de bouw van het Boucicaut ziekenhuis... en een groot schilderij van Courbet dat tegenwoordig in het musée d'Orsay hangt.

En niet te vergeten Hugues Aubriot (afkomstig uit Dijon), de provoost van Paris die in de 14e eeuw de vestingwerken van de stad versterkte door de bouw van de Bastille.

Wat maakt dat u een déjà vu gevoel krijgt bij een wandeling of een fietstocht langs de oevers van het canal de Bourgogne? Maar natuurlijk, daar zag u Miou-Miou, Gérard Depardieu en Patrick Dewaere in een van de legendarische scènes in **Les Valseuses**. En dat zal u nog vaker overkomen in de steden, dorpen en landschappen van de regio.

Sinds de film **Poil de carotte** van Julien Duvivier in 1932 vormt de regio het decor voor vele grote films. **Les Trois Mousquetaires** (1961, met Mylène Demongeot en Georges Descrières) streden er, **Angélique, marquise des Anges** (1964, met Michèle Mercier, Robert Hossein en Jean Rochefort) speelde in de noordelijke hoogten van de regio en ook de kastelen van Tanlay en d'Ancy-le-Franc en de abdij Fontenay - waar **Cyrano de Bergerac** stierf (1990, met Gérard Depardieu) - vormden het decor.

De uitgestrekte groene vlakten van de Jura beleefden dramatische momenten in **La Ligne de Démarcation** (Claude Chabrol 1966, met Jean Seberg en Daniel Gelin), fantastische avonturen in **Le Bonheur est dans le pré** (Etienne Chatiliez, 1995, met Michel Serrault, Eddy Mitchell en Sabine Azéma) en de rust van de natuur in **Le Passe-Montagne** (Jean-François Stévenin, 1978, met Jacques Villeret en Jean-François Balmer).

De hele regio is één groot decor waar beroemde filmfragmenten op locatie herleven: volg **La Reine Margot** (Isabelle Adjani) in het kasteel van Maulnes, **Mon oncle Benjamin** (Jacques Brel) van Vézelay tot Clamecy, ontsnap uit de gevangenis van Autun in **Bon Voyage** (J.-P. Rappeneau, 2003), proef **Le Chocolat** (2001) in Flavigny-sur-Ozerain met Juliette Binoche en Johnny Depp, ontrafel het mysterie van **Le Mystère de la Chambre Jaune** (2003) met Bruno Podalydès in Lantilly, ga wijnplukken met Gérard Lanvin en Alice Taglioni (**Premiers Crus**, 2015) of Cédric Klapisch (**Retour en Bourgogne**, 2017),...

En om de sfeer te van **La Grande Vadrouille** (samen uit, samen thuis) rondom Beaune, Meursault of Noyers-Sur-Serein te doen herleven huurt u een 2CV voor een ludieke reis in de tijd.

HOOFDSTUK 7

Vakmanschap van toen en nu

We kunnen trots zijn op ons oude erfgoed maar eveneens de blik richten op de toekomst. Bourgogne-Franche-Comté bewijst dit, zowel door zijn rijke industriële erfgoed, als door zijn prestaties in vele sectoren.

De natuur heeft de mens een handje geholpen. Zij heeft ons voorzien van afzettingen van het witte goud (zout van de Jura), het zwarte goud (steenkool) en vele mineralen alsmede van de kalksteen, die vele gebouwen verfraait. Uitgestrekte bossen en talloze rivieren en beken hebben een essentiële grondstof en de nodige energie geleverd voor de exploitatie van al deze hulpbronnen.

Onder het industriële erfgoed dat tegenwoordig toegankelijk is voor bezoekers vallen uitvindingen die vaak letterlijk ons dagelijks leven hebben veranderd: de fotografie (hier ontstaan), de auto, de brillenindustrie en de horlogemakerij.

En de creativiteit gaat onverminderd door. Moderne kunst en alle aanverwante kunsten hebben hier vele creaties opgeleverd en zullen dat blijven doen. Openbare en particuliere instellingen zijn gewijd aan moderne en hedendaagse kunst. Sommigen daarvan verzamelen werken van de grootste namen uit de 20^e eeuw en er hebben zich kunstenaars gevestigd, in het bijzonder op het gebied van 'les arts du feu' (aardewerk, glasblazen...).

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>

Wat weten we eigenlijk over de oorsprong van deze alledaagse voorwerpen die het leven vereenvoudigen, het makkelijker maken om te zien, ons te verplaatsen, mooie herinneringen te bewaren of talloze dingen te doen zonder of met weinig inspanning?

Een ontdekkingsreis over dit onderwerp zal onvermijdelijk Bourgogne-Franche-Comté aandoen en u bij deze gelegenheid verrassen met enkele uitzonderlijke 'succesverhalen'.

Hier in **Morez**, een dorp in de vallei van de Bienne in de Haut Jura, had in 1796 een spijkerfabrikant het idee om een spijker uit te rekken, te draaien en te smeden om er een bril van te maken. Het hele verhaal, van deze handeling tot aan de tien miljoen monturen die er jaarlijks in Morez worden geproduceerd, kunt u ontdekken in het **Musée de la Lunette** (brillenmuseum).

In 1824 slaagde **Nicéphore Niépce** erin om in zijn huis in **Saint-Loup-de-Varennes** het eerste fotografische beeld ter wereld vast te leggen. Vandaag de dag is zijn huis te bezichtigen, inclusief het oudste fotolaboratorium ter wereld. En in de naburige stad **Chalon-sur-Saône** is een groot museum gewijd aan zijn uitvinding, vanaf de oorsprong tot nu.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat een zo beroemd industrieel avontuur als dat van **de auto's van Peugeot** ook een eigen museum heeft, dat alle voertuigen van het merk, inclusief tweewielers, samenbrengt. Voor de meeste bezoekers zal het echter een verrassing zijn om de grote verscheidenheid aan andere producten van Peugeot te ontdekken: zaagbladen, koffiemolens van onze oma's en zelfs hoepelrokken!

In **Ronchamp** (70), aan de voet van de Vogezen, bevindt zich het enige voorbeeld van religieuze architectuur uit de werken van **Le Corbusier: de kapel Notre-Dame du Haut**, voltooid in 1955 en ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO (p. 33). Deze plaats, waar ook **Jean Prouvé** en **Renzo Piano** een bijdrage aan hebben geleverd, is in zekere zin het vlaggenschip van de hedendaagse architectuur in de regio. Maar er zijn er nog zoveel meer: **Maurice Novarina in Audincourt** (Sacré-Cœur kerk), **Paul Virilio en Claude Parent in Nevers** (Sainte-Bernadette du Banlay), **Pierre-Louis Faloci in Bibracte** (Museum van de Keltische beschaving), **Shigeru Ban in Dijon** (Le Consortium) en Pouilly-en-Auxois (Halle du toueur), **Kengu Kuma in Besançon** (Cité des Arts), **Bernard Tschumi in Alise-Sainte-Reine** (interpretatiecentrum van de slag bij Alésia).

Daarnaast hebben we ook decoratieve kunsten, die vaak verbonden zijn met de architectuur. Er bestaat een grote reeks hedendaagse gebrandschilderde ramen, waaronder die van **de kathedraal van Nevers**. Deze hebben een oppervlak van meer dan 1000 m² aan licht- en glasschilderingen, gemaakt door enkele grote namen in de abstractie. De nieuwste creatie op dit gebied: de **glas-in-loodramen van Christopher Wool voor de kloostergebouwen van La Charité-sur-Loire** in 2012.

Op het gebied van fresco's is de **kapel van Velée in Anost** (71) het belangrijkste regionale voorbeeld van het werk van **Dom Angelico Surchamp**, oprichter van de uitgeverij Zodiaque. In Menou (58) heeft de grote affichetekenaar **Charles Loupot** zich ontpopt als frescoschilder en glas-in-lood ontwerper. Nog zeldzamer...de mozaïekkunst floreert dankzij het zeer dynamische **Maison de la Mosaïque contemporaine in Paray-le-Monial**, dat voornamelijk werkt met mozaïek kunstenaars uit Ravenna.

Van Picasso, Chagall, Giacometti of Hajdu tot Braque... de grote grondleggers van de moderne schilderkunst en beeldhouwkunst zijn te bewonderen in drie prestigieuze collecties in Bourgogne-Franche-Comté: de **Donation Maurice Jardot in Besançon**, het **Musée Zervos in Vézelay** en de **Donation Granville in het Musée des Beaux-Arts van Dijon**.

Het internationaal gerenommeerde **Consortium van Dijon**, de **FRAC's van Besançon en Dijon**, het **Centrum van Moderne Kunst van het Parc Saint-Léger in Pougues-les-Eaux** bij Nevers, **Le19**, het regionale **Centrum van moderne kunst in Montbéliard** en het **Espace multimédia Gantner in Bourgogne (Belfort)** zijn allemaal instellingen die gewijd zijn aan moderne werken, met grote collecties, steeds wisselende exposities en onderdak voor kunstenaars.

De regio wordt gekenmerkt door een groot aantal particuliere initiatieven met een groot aantal plaatsen die gewijd zijn aan uitingen van moderne kunst. Ze zijn kleinschalig omdat ze vaak gericht zijn op één specialisme (Musée Gorsline in Bussy-le Grand (21) en Le Dalinéum in Beaune). Besançon heeft een groot aanbod, maar we vinden ze ook in Belfort (Ecole d'art Jacot), Marcigny (Centre Frank Popper en maison d'art – Jardin de sculptures), Saint-Claude (La Fraternelle) en in Puisaye (La Fabuloserie - 'ruwe kunst') en de Galerie de l'ancienne Poste in Treigny (aardewerk...).

HOOFDSTUK 8

Maar er is meer...

Behalve vrijetijdsbesteding voor jong en oud in vakanties of weekends zijn er meer goede redenen voor een reisje naar Bourgogne-Franche-Comté. Onder de speciale redenen om de regio te komen ontdekken zijn er 3 thema's, waaraan onze streek extra aantrekkingskracht ontleent:

- Herdenkingstoerisme, met name de aangrijpende geschiedenis van de afschaffing van de slavernij en van het verzet tijdens de tweede wereldoorlog;
- Zakelijk toerisme, in het bijzonder bedrijfsseminaries;
- Wellness en thermale baden, met moderne faciliteiten, een populair fenomeen.

<https://nl.bourgognefranche-comte.com>

<http://seminaires.bourgognefranche-comte.com>

Bourgogne-Franche-Comté is ook een grensgebied, met veel grenzen die door de eeuwen heen zijn veranderd en tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het doorkruist door de demarcatielijn. Het is rijk aan gedenkplaatsen, met name vestingwerken.

Als we de werken van Vauban buiten beschouwing laten, is het **fort van Joux** het oudst, met de cel waar Toussaint Louverture zijn laatste maanden doorbracht. Het maakt deel uit van de Route van de afschaffing van de slavernij, een snelgroeiend netwerk. Andere belangrijke plaatsen zijn het **Maison de la Négritude et des Droits de l'Homme in Champagny (70)** en het **ouderlijk huis van Anne-Marie Javouhey in Chamblanc (21)**.

De uitgestrekte bossen van de Morvan en de Jura waren belangrijke schuilplaatsen voor het verzet. Daarvan getuigen de **musea van het verzet (la Résistance) in Besançon en Saint-Brisson (58)**. In het **martelaarsdorp Dun-les-Places** staat een gedenkteken ter herinnering aan de slachtoffers van het bloedbad van juni 1944 en er is een route door het dorp, voorzien van digitale interpretatiemiddelen. Daarnaast is er een route langs 21 plaatsen die verbonden waren met het verzet in de Morvan.

In **Génelard (71)** bevindt zich langs het Canal du Centre een **interpretatiecentrum**, op de plaats waar een van de controleposten **van de demarcatielijn** was gevestigd.

Gebaseerd op unieke en erkende deskundigheid, met dynamische medewerkers en een uitrustingsniveau dat voldoet aan de verwachtingen van klanten, is de regio nu een belangrijke bestemming voor zakelijk toerisme.

Van Auxerre tot Mâcon, van Dijon, Beaune en Dole tot Besançon, Montbéliard en Belfort, de regio profiteert van een strategische ligging op de as Parijs-Lyon, vlakbij Straatsburg, Zwitserland en Duitsland.

Het doel van het collectief '**Bourgogne-Franche-Comté Séminaires & Events**' is om zakelijke klanten te ondersteunen bij de organisatie van hun professionele evenementen. Het heeft bijna 130 partners, waaronder:

- **locaties voor seminaries** (hotels, kastelen, originele en verrassende plaatsen...) geselecteerd volgens een kwaliteitshandvest met een dertigtal verplichte voorwaarden,

- **receptiemogelijkheden voor gala's**, prestigieuze diners of productlancerings,

- **congres- en tentoonstellingscentra en een concertzaal**,

- **evenementenbureaus** die kortstondige evenementen adviseren en/of organiseren,

- **reisbureaus, congresbureaus, PCO - DMC** die de volledige organisatie van een zakenreis beheren,

- **vrijetijdsdienstverleners** voor de organisatie van incentives en programma's voor begeleiders (ballonvaarten, rally's in het hart van de wijngaarden, kookcursussen enz.)

- **technische dienstverleners**, geselecteerd op basis van hun professionaliteit: communicatiebureaus, verhuur van apparatuur, traiteurs,.....

Kortom: een compleet dienstenpakket, zeer toegankelijk en vaak tegen zeer gunstige voorwaarden, op een geografische locatie tussen grote Europese bedrijvencentra.

In deze regio van grote wijnen speelt ook water van oudsher een belangrijke rol. En niet alleen om de kanalen te bevaren of zout uit het water te halen.

Luxeuil-les-les-Bains, Salins-les-Bains, Lons-le-Saunier, Bourbon-Lancy en Saint-Honoré-les-Bains zijn kuuroorden die bekend staan om de weldaad van hun water. Hun thermale baden zijn Art Deco zoals in Luxeuil-les-Bains of Saint-Honoré-les-Bains, of gloednieuw (2017) in Salins-les-Bains. En het dorp **Santenay**, gelegen tussen de wijngaarden van de Côte de Beaune, bereidt zich voor om de exploitatie van haar water weer op te starten. De verschillende pathologieën die behandeld kunnen worden variëren van reumatologie, hart- en vaatziekten, flebologie, gynaecologie of luchtwegen tot ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.

In Bourgogne-Franche-Comté weet men ook uw gezondheid te bevorderen, vooral met typische streekproducten.

Naast de **kuuroorden** met thermale baden hebben hotels uit het topsegment, van **Côte Saint-Jacques in Joigny** (89), tot het **Relais Bernard Loiseau in Saulieu** (21) en **Hotel le Cep in Beaune** (21), hun eigen wellnesscentrum gecreëerd. In Beaune staat ook de **Spa Bourgogne Vignes & Bien-être**, wiens werkwijze gebaseerd is op de sinds de oudheid bekende en tegenwoordig wetenschappelijk bewezen weldaad van druiven. Daar dichtbij, in **Meursault**, werkt **La Fruitithérapie®** met natuurlijke producten op basis van rood fruit.

En in de buurt van het bos van Bertranges (58) heeft het **bedrijf Charlois**, een bosbouwbedrijf gespecialiseerd in de selectie van eikenbomen voor de productie van wijnvaten, cosmeticaproducten ontwikkeld door gebruik te maken van de antioxidant, verstevigende en anti-rimpel effecten van een concentraat van schors, zachthout en eikenbladeren.

HOOFDSTUK 9

Eén regio, drie bestemmingen

Bourgogne-Franche-Comté heeft vele gezichten waardoor het zich leent voor alle soorten toerisme. Het is dan ook niet verwonderlijk dat verschillende streken van de regio een zelfstandige toeristische bestemming geworden zijn. Dat geldt voor de Bourgogne, de Montagnes du Jura en het Massief van de Vogezen, dat gedeeld wordt met de regio Grand Est.

Om ze op een leuke en verrassende manier te ontdekken is er iets nieuws bedacht: het parcours ARTIPS: 'de 100 pareltjes van Bourgogne-Franche-Comté'. U kunt het gratis downloaden op uw telefoon, tablet of computer.

Wist u dat de serie Game of Thrones deels geïnspireerd is op de hertogen van de Bourgogne? En dat de Mont d'Or kaas zo goed is door zijn houten doosjes? Dat we een stukje Franche-Comté tegenkomen in het hart van het kasteel van Versailles? En in de film... weet u in welke film van Hitchcock een fles Bourgognewijn de sleutel is tot het oplossen van het raadsel?

De antwoorden op al deze vragen vindt u in de honderd essentiële weetjes over de regio, die gepresenteerd worden in zestien lessen van minder dan acht minuten per les. Ga naar:

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>

<https://bourgognefranchecomte.artips.fr>

Designed by Bourgogne

Hier staat u al snel middenin de wijngaarden, omgeven door eeuwenoude wijnkelders, duizend jaar oude kastelen, romaanse kerken, rivieren en kanalen, sterrenrestaurants en leuke plekjes om te overnachten.

De Bourgogne staat voor al wat mooi en goed is, tastbaar en smakelijk plezier. Uitverkoren om wijnen en gastronomie over de hele wereld te vertegenwoordigen. De landschappen en erfgoed weerspiegelen zijn reputatie en daarnaast kunt u er het hele jaar door genieten van festivals, evenementen en gezellige feesten.

Het weet ook te delen, net als de bewoners van de streek. Onder de gewelven van een wijnkelder of aan tafel, aan boord van een huurboot of een hotel-aak, in het park van een kasteel of op het terras van een café, wordt het plezier van uw ontdekkingen verveelvoudigd door ontmoetingen met Bourgondiërs die trots zijn op hun producten of hun behuizing.

www.bourgondie-toerisme.com

U ziet: de naam spreekt voor zich – en volkomen terecht. Oordeelt u zelf:

Het is elegant, genotzuchtig, royaal en dol op lekker eten en verstaat de kunst om tegelijkertijd trendy en betoverend te zijn. Onder de provinciaalse verschijning huist een verfijnde geest, een Franse elegantie en een openheid voor design. Het heeft aantrekkingskracht op liefhebbers van mooie en goede dingen en cultiveert een levenskunst van internationale reputatie.

Op slechts 2 uur van Parijs valt het in de smaak bij modieuze stadsmensen, liefhebbers van het buitenleven, lekker eten, goede wijn en cultuur.

Montagnes du Jura

L'AUTRE VERSANT DE LA MONTAGNE

Men zegt dat ze rustgevend, authentiek en gastvrij zijn! Om ze te bezoeken moet u van het leven houden, het echte leven, dat gebaseerd is op echte waarden en op de simpele dingen van het bestaan, die we soms geneigd zijn te vergeten.

Gevormd door het klimaat en de landschappen hebben de bergbewoners, die in de dorpen wonen, veel tradities en vakkennis behouden die ze graag delen met geïnteresseerde en nieuwsgierige bezoekers.

In dit gebied heerst de natuur, zij drukt op de pauzeknop van uw meestal drukke bestaan. Hier opent u alle zintuigen. De wijze toerist komt tot rust. Sportievelingen vinden hier een uitzonderlijk

speelterrein. Evenals gezinnen, die zich hier thuis zullen voelen.

In de zomer kleuren de weiden prachtig groen en weerspiegelen de kleuren van de uitgestrekte bossen in de meren. De watervallen bulderen, het water komt van alle kanten. Avonturiers ontmoeten elkaar op wandelpaden, op paddle boards op de meren of op mountainbikes in het Regionale Natuurpark.

In de winter stelt het zijn schitterende uitgestrekte landschap open voor liefhebbers van Noordse sporten, die versteld zullen staan van de ongerepte gebieden. Men vergelijkt het wel met Lapland of Québec, of met Scandinavische landen... De hellingen lenen zich zowel voor sportieve afdalingen als voor beginners. De bergkammen bieden meestal adembenemende uitzichtpunten, die je de illusie geven dat je de Mont Blanc zo kan aanraken.

Het is een oase van rust, omringd door de bloeiende natuur.

www.montagnes-du-jura.fr/nl

Dit is een bestemming voor alle seizoenen, een streek die geliefd is bij milieubewuste reizigers, die een voorkeur hebben voor een rustige rondreis en de tijd nemen om meer van de dingen te genieten. Het 'slow toerisme' is hier op zijn plaats. De bewoners met hun natuurlijke gulheid en gastvrijheid staan hiervoor garant.

Overal in dit gebied bloeit de natuur. Je kunt zeggen dat ze hier overal goed wordt beschermd. Dat neemt men heel serieus! Men raakt de tel kwijt van de natuurgebieden in de streek, met het Regionale Natuurpark voorop.

De fauna en flora hebben vrij spel. Oplettende reizigers kunnen soms oog in oog komen te staan met wolven, herten of gemzen....

Het is ook de meest beboste streek van Frankrijk en het wordt overal omringd door water. Het nodigt rondtrekkende reizigers uit om te voet, te paard of op de fiets zijn 18 000 km aan paden te volgen, de thematische routes te verkennen, de karaktervolle steden te bezoeken, langs de oevers van de 1000 vennen te trekken of van de frisheid van de 80 meren te genieten.

De zeer gevarieerde landschappen bieden een verrassend kleurenpalet. Hoge rietvelden, veenmoerassen, beuken-sparren of kalkrijke grasvelden voorzien de achtergrond van een originele tint. Van bossen tot valleien, van kloven tot bergen, de bezoekers hebben de keuze uit tal van activiteiten tussen hemel en aarde.

Vanaf de top van zijn heuvel lijkt de kapel van Ronchamp, het meesterwerk van Le Corbusier, dit grote natuurgebied te beschermen. Het natuurgebied waaraan dit Massief zijn identiteit en zijn kracht ontleent.

www.massif-des-vosges.com/nl

TREINVERBINDINGEN MET DE TGV

- Rechtstreeks vanaf de luchthaven Roissy-Charles de Gaulle, met stops op de volgende stations: Belfort-Montbéliard, Besançon, Dijon, Le Creusot-Montceau-Montchanin et Mâcon-Loché et Montbard.

Netwerk van regionale treinen door de hele streek.

Snelwegen: A6 / A31 / A77 / A36 / A39 / A40 / A404 / A42.
Lausanne-Vallorbe E23 / E25.

• DICHTSTBIJZIJNDE LUCHTHAVENS

Aéroports de Paris
www.parisaeroport.fr

• LUCHTHAVENS IN DE BOURGOGNE-FRANCHE-COMTE

Aéroport Dole-Jura
Tel. +33 (0)3 84 72 04 26
www.aeroportdolejura.com

[illegible]

BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ

in het kort

Bourgogne-Franche-Comté, deze door de goden gezegende streek brengt alle zintuigen in vervoering.

Geur en smaak door de gastronomische specialiteiten en de wijnen. Maar de mosterd van Dijon, de Comté kaas en de wijnen van de Bourgogne en de Jura zijn slechts het zichtbare topje van de ijsberg...

Zien: dit luilekkerland strekt zich uit over acht departementen in het oosten van Frankrijk, met een oneindige variatie aan landschappen.

Tijdsbesef: de regio is bezaaid met steden, waarvan de een nog mooier is dan de ander, met dorpen die de charme van vroeger verenigen met het leven in de moderne tijd. Bij iedere stap ontmoeten we beroemde personen uit de geschiedenis. We treden in de voetsporen van gerenommeerde kunstenaars, beroemde schrijvers of grote wetenschappers, of we gaan op in het levensechte decor van een legendarische film.

Horen: de regio staat bol van de concerten en festivals voor alle doelgroepen.

Gevoel en evenwicht: u kunt hier alle soorten activiteiten beoefenen, met het gezin, met z'n tweeën of met vrienden. Rust en ontspanning of een stoot adrenaline, er is voor elk wat wils.

Dus wanneer komt u langs om het met eigen ogen te zien?

PERSVOORLICHTERS

Barbara Gris-Pichot • Tel + 33 (0)3 81 25 08 01
b.gris@bfctourisme.com

NL **Véronique Beigenger** • Tel +33 (0)3 80 28 02 98
v.beigenger@bfctourisme.com

B **Marie-Hélène Vernerey** • Tel +33 (0)3 81 25 08 12
mh.vernerey@bfctourisme.com

<https://nl.bourgognefranchecomte.com>
